

■ Вернісаж

МАСТАЦТВА ПАДЧАС ТЭЛЕФОННАЙ РАЗМОВЫ

Мастакі Тамара Шэлест і Андрэй Якубаў сцвярджаюць, што гэта карысна

Працэс пабудовы тэлефоннай размовы, нягледзячы на тое, што з першага погляду выглядае дастаткова звычайнай і звыклай справай, асэнсавання і ўспрымання інфармацыі. Здаецца, мабільны тэлефон — толькі невялікі атрыбут паўсядзённасці, але ж у ім захоўваецца цэлае жыццё. Колькі разоў на дзень мы тэлефануем родным, сябрам, калегам? Немагчыма ж палічыць. У арт-гасцёўні «Высокае месца» адкрылася выстаўка мастакоў Тамары Шэлест і Андрэя Якубава «Тэлефонная размова», у якой творцы па дэталю разбіраюць розныя варыянты ўздзеяння штодзённых гутарак па тэлефоне на чалавека, прычым не з пункту гледжання фізіялагічнага, а хутчэй маральнага.

Вы ведалі, што ў інтэрнэце можна знайсці аматарскія блогі, куды аўтары выпісваюць розныя цытаты з асабістых тэлефонных размоў, выбраўшы найбольш гумарыстычныя альбо цынічныя фразы? Прыкладна

такая ж канцэпцыя ў Тамары Шэлест і Андрэя Якубава: мастакі таксама пачалі весці своеасаблівыя блогі, толькі форму выкарысталі не слоўную, а мастацкую. Атрымалася цікава, нават крэатыўна. Здаецца, два

паверхі арт-гасцёўні займелі мноства акон, зазірнуўшы ў якія натыкаешся на розныя эмоцыі, праблемы, пачуцці...

Тамара Шэлест пра ідэю выстаўкі кажа, што тэлефонная размова — момант, калі раней заўсёды не халала пэндзля, каб захаваць важныя думкі. Бо ў размове, бывае, сутыкаешся з цікавымі фактамі, ідэямі, але ж пасля таго як націснеш на чырвоную кнопку мабільнага тэлефона, гэтыя думкі кудысьці знікаюць, забываюцца, нібыта і не было дваццаціхвіліннай гутаркі. Мастацкае адлюстраванне ратуе ад нечаканых «падарункаў» памяці і дапамагае знайсці ў штодзённасці мноства сэнсаў.

Карціны мастакоў чымсьці нагадваюць коміксы, прадстаўлены ў рознакаляровым варыянце. Паколькі яны звязаны з тэлефоннымі размовамі, то нельга не адзначыць іх дыялагічнасць. Толькі дыялог паміж гледачом і мастацкай работай пачынае будавацца тады, калі першы зразумее, пра што кажа аўтар у творы. А гэта, між іншым, не так і лёгка: Андрэй Якубаў адлюстроўвае больш рэалістычныя сітуацыі, і іх зразумець можна хутчэй, а вось сюжэты Тамары Шэлест больш завуальваныя, з ухілам у фантастычнасць.

Творчыя назіранні аўтараў падчас тэлефонных размоў — гэта каля сарака жывапісных твораў у экспазіцыі. Для Тамары Шэлест і Андрэя Якубава падрыхтоўка да выстаўкі была эксперыментам, падчас якога мастакі шукалі важнае ў простым альбо, як кажуць самі, у дыялогах ні аб чым. І атрымалася, што нават у бессэнсоўнай балбатні можна знайсці шмат дэталю, пра якія не задумваўся раней, можна распрацаваць спецыяльныя шрыфты, коды, якія нагадаюць пра сімвалічныя даты і незабыўныя падзеі.

Тамара Шэлест і Андрэй Якубаў — дастаткова маладыя творцы, яны нават не шукаюць арыгінальнага падыходу, а жывуць ім. Іх тандэм настолькі гарманічны, што хацелася б назіраць іх сумесныя праекты і далей.

Вікторыя АСКЕРА

Андрэй ЯКУБАЎ. «Гарбата», 2015 г.

■ На сцэне

НЕ АГІНСКІМ АДЗІНЫМ

У Малой зале Вялікага тэатра оперы і балета адбудзецца канцэрт, прысвечаны беларускай музыцы. Акадэмічная пляцоўка, класічныя творы, папулярныя кампазіцыі і фальклор, калектыў «Беларуская капэла» ў якасці выканаўцы, Віктар Скарабагатаў і Ганна Каржанеўская як мастацкія кіраўнікі канцэрта. У выніку гэта «Чатыры стагоддзі беларускай вакальнай музыкі», што прагучаць са сцэны 20 кастрычніка.

Зрэшты, часавыя рамкі будуць нават крыху пашыраны некарымі выключэннямі, але ў цэлым канцэрт ахоплівае XVII—XX стагоддзі беларускага вакалу. Гэта раманы Міхала Клеафаса Агінскага, творы Антона Радзівіла, Станіслава Манюшкі, Напалеона Орды, Фларыяна Міладоўскага, Яна Тарасевіча, ужо народныя кампазіцыі, як «Ой, калінушка» альбо «Цераз рэчаньку, цераз балота падай ручаньку, мая залота...». Саліраваць пад акампанемент піяніна (Дзіяна Моршнева і Паліна Задрэйка) будуць сапрадна Алена Золава, тэнор Юрый Гарадзецкі і барытон Ілья Сільчукоў з «Беларускай капэлы».

«На малой сцэне Камернай залы падобныя праграмы пад кіраўніцтвам Віктара Скарабагатава рыхтуюцца 3-4 разы ў сезон. Тэатр арганізуе таксама вечары, прысвечаныя зоркам беларускай оперы, напрыклад, нядаўна Георгій Карант і Віктар Скарабагатаў падрыхтавалі канцэрт у гонар Валерыя Глушакова. Што тычыцца вялікай сцэны, беларуская спадчына прадстаўлена операй «Сівая легенда» і нацыянальным балетам «Вітаўт», тут можна згадаць і балет «Маленькі прынец» на музыку беларускага кампазітара Яўгена Глебава», — расказалі ў тэатры.

Ірэна КАЦЯЛОВІЧ.
katsyalovich@zviazda.by

■ Кінакрокі

ПЕРЫПЕТЫ БУДУЧЫХ ФІЛЬМАЎ

Міністэрства культуры 3 жніўня абвясціла рэспубліканскі адкрыты конкурс кінапраектаў, пра што мы ўжо пісалі. Дзеянні ў сувязі з гэтай працэдурай і так званымі лотамі развіваюцца. Па выніках апошняга конкурсу сродкі павінны былі быць выдаткаваныя на пяць серыялаў, дзесяць анімацыйных фільмаў і дванаццаць дакументаляк. 30 верасня адбылося пасяджэнне конкурснай камісіі, але пераможцы былі названыя толькі ў дзевяці намінацыях. Можна, таму што кінематографісты не хочуць працаваць з названымі тэмамі? А з адной заяўкай на лот лічыцца, што конкурс не адбыўся з прычыны адсутнасці канкурэнтаў. Або таму, што не ўсе маюць пяцігадовы вопыт работы ў кінематографіі, які патрабуецца?

Пакуль што з дзяржаўнага бюджэту фінансуюцца два серыялы (пра дзейнасць абаронцаў Айчыны «Беларусьфільма» і пра барацьбу савецкага народа супраць нямецка-фашысцкіх акупантаў кампанія «Тэлевізійны прадзюсарскі цэнтр») і сем дакументальных фільмаў, шэсць з якіх будуць стварацца Нацыянальнай кінастудыяй і адзін — пра Уладзіміра Мулявіна — «Майстэрняй Уладзіміра Бокуна». Ні адзін анімацыйны «лот» не разыграны.

З-за такой крыўднай няўдачы 5 кастрычніка Міністэрства культуры адкрыла паўторную прапанову, у якой утрымліваюцца намінацыі трох серыялаў, восем кароценькіх анімацыйных карцін і пяць дакументаляк. Стварэнне двух з дзесяці анімацыйных фільмаў больш не прапановаецца — «Казкі ў форме п'есы» і «Пазнавальныя і павучальныя гісторыі» (хоць захаваўся лот «Дзіцячыя пазнавальныя і павучальныя гісторыі»).

Цікава, што ў паведамленні «аб выніках працэдуры дзяржаўнай закупкі, якая складаецца з некалькіх лотаў» указваецца, каму, у якой тэме і колькі грошай будзе выдаткавана, але інфармацыі, якая б дала ўяўленне пра будучы фільм і здымачную групу, няма. На кінастудыі каментарый узяць не атрымалася. Гэта значыць, варта чакаць сюрпрызаў.

Заяўлена, што прапановы на ўдзел у паўторным рэспубліканскім конкурсе кінапраектаў будуць разглядацца да 28 кастрычніка.

Ірэна КАЦЯЛОВІЧ.
katsyalovich@zviazda.by

■ Сувязі

З БЕРАГОЎ НЯВЫ

У Міністэрстве інфармацыі Рэспублікі Беларусь адбыўся «круглы стол» з удзелам міністра інфармацыі Ліліі Ананіч і старшыні Камітэта па друку і ўзаемадзеянні са СМІ Санкт-Пецярбурга Сяргеем Серазлеевым.

У нашай краіны склаліся добрыя стаункі з мас-медыя гэтага рэгіёна Расійскай Федэрацыі. Пачынаючы размову ў Мінску, Сяргей Серазлееў падкрэсліў, што збіраецца абмеркаваць адносіны творчага, кнігавыдавецкага, літаратурнага характару. Таму, відавочна, і ўдзельнікамі «круглага стала» былі пісьменнікі, кіраўнікі выдавецтваў, паліграфічных прадпрыемстваў, «Белкнігі».

Дарэчы, дзякуючы рашэнню Камітэта па друку і ўзаемадзеянні са СМІ ў «Кніжнай лаўцы пісьменніка» на Неўскім праспекце адкрыты беларускі аддзел. Ён насычаецца навінкамі з Беларусі за кошт намаганняў «Белкнігі».

Сяргей Серазлееў падрабязна расказаў пра тое, як у горадзе на Няве аказваецца матэрыяльная падтрымка пісьменніцкім ініцыятывам. Спыніўся на арганізацыі мерапрыемстваў па продажы кнігі, яе рэкламе, увогуле па пашырэнні інфармацыі пра дзейнасць пісьменніцкіх саюзаў. Было што расказаць і беларускім калегам. Асабліва — у справе сумеснага выдавецкага, творчага працэсу. У Мінску выдадзены альманах «Сугучча: Беларусь — Санкт-Пецярбург», куды ўвайшлі творы расійскіх і беларускіх калег. У Выдавецкім доме «Звязда» пабачыла свет кніга санкт-пецярбургскага пісьменніка Ба-

Фота Надзеі БУЖАК.

рыса Косціна, прысвечаная Сімяону Полацкаму. Шмат твораў паззіі і прозы калег з горада на Няве ў апошнія гады надрукаваў часопіс «Нёман».

У час сустрэчы было абмеркавана пытанне сумеснага выдання двухтомнай мастацка-дакументальнай біяграфіі акадэміка Я. Карскага, напісанай яго праўнукам — санкт-пецярбургскім даследчыкам А. Карскім. Асобныя раздзелы гэтай грунтоўнай працы ўжо друкаваліся ў часопісе «Нёман».

Магчыма, супольнай працай двух медыйных ведамстваў магло б стаць выданне творчай спадчыны ўраджэнца Беларусі празаіка, драматурга, ваеннага публіцыста Аркадзя Пінчука, які апошняй дзесяцігоддзі свайго жыцця правёў у

Ленінградзе — Санкт-Пецярбургу. За публіцыстычную дзейнасць наш змяляк (а нарадзіўся ён на Гомельшчыне, у Васілевічах) адзначаны Дзяржаўнай прэміяй Расійскай Федэрацыі. А ў Саюз пісьменнікаў Аркадзя Фёдаравіча ў свой час прынялі менавіта ў Мінску. І першая яго кніга была выдадзена па-беларуску. Шмат агульнага Беларусі і Санкт-Пецярбургу у частцы падтрымкі мастацкай літаратуры маглі б рэалізаваць і на інтэрнэт-партале «Сугучча: літаратура і публіцыстыка краін СНД». Пра гэта гаварылі на «круглым stole» і міністр інфармацыі Лілія Ананіч, і дырэктар — галоўны рэдактар Выдавецкага дома «Звязда» Алесь Карлюкевіч.

Сяргей ШЫЧКО.